Ex-docent Aruba schrijft manuscript over 'De schat van Seroe Colorado'

= door Eef Hermers =

ORANJESTAD — Jan Geurts, van 1956 tot 1969 docent op Aruba, hoort op een terras in Parijs toevalligerwijs twee mannen praten over 'de schat op Aruba'. Via een functionaris van de *Club International des Chercheurs de Trésors*, de internationale schatgraversclub, krijgt Geurts meer gegevens. En na het lezen van het verslag van de Fransman Jean Legrand, weet de ex-docent heel wat meer over 'De schat van Seroe Colorado' op Aruba. Het resulteert in een manuscript, waarvan in dit artikel een samenvatting is gemaakt. De volgende stap van Geurts is het schrijven van een boek waarin de gegevens over de schat centraal staan.

De schatkamer was gevuld met gouden voorwerpen, sieraden en edelstenen

Na een verblijf van 6 jaar in de tropen heeft Geurts (62) in 1962 zes maanden verlof. Hij besluit een cursus te gaan volgen aan het *Institut Phonétique* van de Sorbonne, Frankrijk. In zijn vrije uren slentert hij wat door Parijs. Op een terras hoort hij twee mannen praten over ene Charroux die gegevens vast wil leggen over bekende en minder bekende schatten. Geurts spitst zijn oren als ze verder praten over 'de schat op Aruba'. Kort daarna verlaten de mannen het terras.

De volgende dagen blijft het gesprek over de schat op Aruba door het hoofd van Geurts spoken. Zijn belangstelling groeit uit tot nieuwsgierigheid: hij pakt het telefoonboek van Parijs en gaat op zoek naar de naam Charroux. Bij één van de Charroux staat als aanwijzing dat het hier gaat om een functionaris van de *Club International des Chercheurs de Trésors*, de internationale schatgraversclub. Geurts draait het nummer, legt contact en maakt een afspraak. Vlak voor zijn vertrek uit Parijs, krijgt hij ook nog inzage van een verslag van de hand van de Fransman Jean Legrand. Die mocht in de jaren veertig in Maracaïbo, Venezuela, snuffelen in de politie-archieven van het jaar 1826.

Geurts reist vervolgens verschillende malen naar Punto Figo op het Venezolaanse schiereiland Paraguaná. Hij komt veel te weten en hoort verhalen over zeeroverij in de vorige eeuw. Op een gegeven moment legt hij de gegevens zodanig naast elkaar, dat ze als een legpuzzel in elkaar passen. "Er ontstaat een tot nog toe onbekend verhaal van passie, roof en waanzin, dat zich afspeelde in de jaren twintig van de vorige eeuw en waar Aruba nauw bij betrokken was," schrijft hij in het manuscript.

ECUADOR

Het verhaal begint in Ecuador in het begin van de negentiende eeuw bij priester Domingo Muñoz. Geurts schrijft: "Domingo Muñoz zou ongetwijfeld zijn verdere leven in dienst van de kerk hebben gesleten, ware het niet dat zich onder de schaapjes van de kudde die hij hoedde een aantrekkelijke jonge vrouw bevond: Rosa. Ze was getrouwd met een ruwe kerel die zich dagelijks vol liet lopen met alcohol. Behalve lichtzinnig was Rosa ook gelovig. Ze verzuimde nooit haar buitenechtelijke escapades berouwvol te belijden bij Domingo Muñoz, die haar streng toesprak in de biechtstoel maar mild was in de penitentie die Rosa kreeg opgelegd. Hij raakte vervuld van gevoelens van liefde voor de mooie Rosa met het lange, blonde haar."

Op een nacht klopte Rosa weer aan bij de priester met de boodschap dat ze haar man tijdens een heftige ruzie uit zelfverdediging had doodgestoken. Diezelfde nacht besloten ze er samen vandoor te gaan: Rosa om een gerechtelijke vervolging te ontlopen en Domingo om aan de niets en niemand ontziende rebellen te ontkomen die al enkele buurten van Quito in hun macht hadden.

De onafhankelijkheidsstrijd tegen de Spanjaarden was ondertussen heviger geworden. De Spaanse heersers werden overal en steeds maar weer belaagd door groepen opstandelingen. Op alle fronten werd strijd geleverd. De chaos in het land nam hand over hand toe. Domingo en Rosa slopen door steegjes en verlaten straten.

Ongedeerd bereikten ze de buitenwijken van Quito. Het was geen alledaags gezicht: een man in priesterkleren met een wapen aan de gordel, in de ene hand wat spullen samengebonden in een doek en aan de andere hand een blonde schoonheid meetrekkend.

SIMON BOLIVAR

Twee jaar later maakt Ecuador deel uit van Groot Colombia, de verwezenlijkte droom van de grote bevrijder Simon Bolivar. Domingo en Rosa zijn nog steeds bij elkaar. Ze beminnen elkaar hartstochtelijk en komen aan de kost door eenzame reizigers te overvallen. Als de nood heel hoog is, neemt Rosa een betalende minnaar die dan tegelijk van zijn bezittingen wordt ontdaan.

In 1822 wordt op verschillende plaatsen in Venezuela melding gemaakt van het misdadige duo, dat in die tijd opereert in het zuidelijk gedeelte van de Caribische Zee. Het leven van Domingo heeft een totale wending genomen: van priester tot piraat en leider van een bende die de kusten en kustwateren onveilig maakt. Rosa staat in de Venezolaanse politie-archieven te boek als 'Blonde Rosita, compagnon van Domingo Muñoz'.

Samen schuimen ze met hun bende de wateren en kusten af met een brik: een snel zeilschip met twee masten. Soms slagen ze erin een rijk beladen koopvaarder te enteren. Ze roven de hele lading en pakken opvarenden waardevolle bezittingen af. Verder pikken ze alles in wat op dat moment aan scheepsbenodigdheden ontbreekt. De bende is berucht van Maracaïbo tot Cumaná.

ARUBA

De oversteek van Paraguaná - het schiereiland in het westen van Venezuela - naar Aruba vergt maar een paar uur. Komend van oostelijke of zuidelijke richting kunnen Rosa en Domingo het eiland Aruba, een kolonie van Nederland onder koning Willem I, haast niet missen. De zuidoostelijke punt wordt gevormd door de Rode Rots. Iets terug, dus meer westwaarts, ligt een kleine baai waar de brik van Domingo Muñoz beschermd ligt tegen de felle noordoost passaat. Het is erg moeilijk om in die baai te komen.

Wat de buit ook aan edele metalen en edelstenen oplevert, een gedeelte ervan gaat altijd naar de schatkamer op Aruba. Het is een grot waarvan alleen Domingo Muñoz en zijn Rosa weten waar die precies te vinden is en welk verborgen pas erheen leidt. De grot bevindt zich wat meer landinwaarts in de richting van Seroe Colebra, bij een terrein met holen en grotten.

Een gedeelte van de buit gaat altijd naar de schatkamer op Aruba

Het is januari 1824. Het brik van Domingo koerst beladen met buit af op Seroe Colorado. Het schip ligt op de juiste koers tussen het nauwelijks boven water uitstekende eilandje Indiaanskop en de riffen een stukje verderop. Vlak onder de kust wordt voor anker gegaan en buitgemaakte kostbaarheden en proviand worden aan wal gebracht.

Bij Rosa worden de eerste symptomen van waanzin duidelijk. Ook met Domingo gaat het bergafwaarts. Er gaan weken voorbij dat hij geen woord spreekt. De bemanning verliest het vertrouwen in hun kapitein en één voor één laten ze hem in de steek. Op een kwade nacht vaart één van de bemanningsleden met het piratenbrik uit.

In 1825 valt de bende definitief uiteen. Domingo en Rosa blijven achter in hun woning: een grot ergens op Seroe Colorado. Daar leven ze heel eenvoudig in de buurt van hun schatkamer, gevuld met gouden en zilveren voorwerpen en sieraden bezet met edelstenen.

In Venezuela wordt één van de bemanningsleden, genaamd Congo, opgepakt en vastgezet door de federale politie. Er is een agent-schrijver aanwezig die alles vastlegt wat ze van Congo te weten krijgen. De politie onderneemt vervolgens een al of niet gewettigde speurtocht op de oostelijke punt van Aruba. Ze speuren de omgeving af van Seroe Colorado en Seroe Culebra. Langs de kust vinden ze de grot van Domingo en Rosa. Ze vinden een aantal voorwerpen, die gestolen zijn uit kerken in Venezuela. Maar in de grot is niemand te bekennen. De Venezolaanse politiemensen vinden wel vuurstenen. De as is nog warm. Maar de schat van Domingo en Rosa wordt niet gevonden.

Domingo en Rosa worden in 1826 nog gezien door een groep mensen in de buurt van Jadacaquiva, een gehucht op het schiereiland Paraguaná in Venezuela. Zowel Domingo als Rosa zien er verwilderd uit. Tegen het einde van het jaar 1826 worden ze levenloos aangetroffen in Buena Vista en worden op een onbekende plek begraven.

Of iemand de schat van Seroe Colorado heeft ontdekt is niet bekend

Of er iemand is die de hand heeft weten te leggen op de schat van Seroe Colorado op Aruba is niet bekend. Congo zou terug zijn gekeerd naar Aruba. Er werd zelfs een *rooi* naar hem genoemd en sommigen fluisteren dat hij van de één op de andere dag een vermogend man was...

In 1874 werd te Seroe Colorado een spoorlijn aangelegd om fosfaat naar de kust te vervoeren. Vandaar vond transport per schip plaats naar het buitenland. Volgens Jan Geurts is bij onderzoek en exploitatie nooit officieel melding gemaakt van een schat die gevonden zou zijn. "Na 1926 werden de gaten volgestort met afval van de Lago. Nu zijn er alleen langs de zuidoostkust bij Seroe Colorado ondiepe holen te vinden. Alle mogelijke sporen die wijzen op de schat van Domingo en Rosa bevinden zich op het terrein van de voormalige Lago-raffinaderij en dat van de huidige Coastal. Alles is echter opgevuld en afgedekt."